

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭННТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н ы а т

1931 сыйл алтынны
ыйтан тахоар

№ 21 (4755)

1976 сыйл. Олунньу 17 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

Сынаата
2 харчы

ССКП XXV СЪЕЗД АҢЫЛЛАРА
7 ХОНУК ХААЛЛА

ХАС КҮН АХСЫН—

ударнайдык, хаачыстыбалаахтык!

БАХСЫ (телефонуна). ССКП XXV съездин үлэзэ нэрэ бэлэхтээх көрсөр иһин социалистическай куоталаһымы үрүм нэгэ үлэһиттэрин ортотугар киэниик тэнитиллэн үчүгэй түмүктэри биирэр. Үүт ыамын лаппа урдэтингэ үтүө холобуру Үлэ Кыһыл Знамята орденнаах ыамныкыт В. Ф. Слепцов көрдөрөр. Кини ыстыкна киириэхтэн хас биирдии фуражнай ынахтан ортотунан

Үрүм илгэни
дэлэтэллэр

654-түү кг үтүү ыата, валовойуна 111,2 центнери ылла. Итинэн кини ылыммыт эбэ-хэстэлиһиттэрин биирдии ынахтан ыамныкыта 301 кг-нан, оттон валовойуна 51 центнеринэн аһарда.

Карл Маркс аатынан совхоз бу отделениетыгар П. С. Сыромятников, А. С. Мохначевская, А. Н. Мохначевская ону тэбэ эдэр ыамныкыттар комсомолкалар В. Ожомова, И. Сорокумова уо. д. а. ылаахтаах киириилэрин аһардылар.

П. ИННОКЕНТЬЕВ.

Булт соноругар

Субуруускай аатынан эбэ-хэстэлиһиттэри отделениетын кадровой булууттара В. Н. Федоров уонна И. И. Илларионов быһыл үкстүк биирээ сылдьан кэриэтэ сонор суолун тымардылар. Кинилэр онус пятилетка бастагы сылгы бу кварталга биир дии бөлөхкө 300 солк. суумалаах күндү түүлэри сонортоонкаах-

таахтар. Ону хаймы-үйэ 133-түү бырыһыан толордулар. Ол иһин В. К. Федоров 200 андаатары бултаага уонна бастагы квартал табыт күннэригэр 200 солк. суумалаах эбэи туттарыам диин, 25 ударнай үлэ күннэригэр өссө үчүгэйдик тэринэн сонор суолугар таарыста.

Н. МАНАРОВ.

20 мөлүйүүн
тонна нефть

ГЮМЕНЬ. Сыл сагатыттан Ар. баа Сибирь нефть хосточчулара 20 мөлүйүүн тонна убадас оттуу бөлөхтүн иһинэ хосточчулар. Ааспыт сылаааха итиччэ ыамныкы мларга 10 хонугунаа элбэх бириэмэни ороскуоттаабыттар. Сигилии мөккүтэ: үлэни киэниик автоматизациялааһын, социалистическай куоталаһымы киэниик тэнити. «Газетмен-нефтегаз» коллектива ССКП XXV съездин көрсө ыамныкыт эбэ-хэстэлиһиттэри өссө сонордун үр-дэтиллибит соруктары ыамны.

Сууккаа—10
тыһыычча тонна

СВЕРДЛОВСКАЯ (Ворошилов-градская область). ССКП XXV съезди делегат, Социалистическай Үлэ Геройа В. Г. Мухоморова салайар биригээдэ үлэ оморон таһаарытыгар рекорднай көрдөрүүнү ситисте. «Свердловск-граде» холбох «Кыһыл партизаны» шайыһыаа тэриятара суукка устата биир аахтан 10000 тонна таас тоду хосточчулар. Шахта үрдүмүн былааннара 5850 тонна ээ. Бу Донбасска урут ситиһил, ээ илик үрдүк көрдөрүү.

10 миллиард
киловатт-чаас

Рязанскайдаагы ГРЭС бастагы агрегата үлэзэ киириһиттэн ыла 10 миллиард киловатт-чаас электростанцияны оморон таһаарда. Съезд кийингэр ыамныкыт эбэ-хэстэлиһиттэри коллектив бөлөхтүн иһинэ толордо.

ССТА.

Оснукчалар олохторугар дьонуннаах, событие!

Сүөһү кыстыга—үлэ ударнай фрона.

Лахалдылары ыгырабыт

Чыраадыма ыччат-комсомольскай бороон
көрөр ферматын коллективын
социалистическай эбэ-хэстэлиһиттэ

Бийиги—Субуруускай аатынан совхоз Сылангаары отделениетын Чыраадыма ыччат-комсомольскай ферматын коллектива, — ССКП XXV съездин үлэзэ сага балах-тордөөх көрсөргө дуулуһан бэйэ-бэйт куусуутун-кыахытын аарынан көрөн баран, 242 бороону үтүгэ суох тыһынаах кыстатарга, биир таба сууккаа орто эбиллентин 450 граммга тиздэн, кыстын устата 110 кг, ел иһигэр партия уочараттаах съезд аһыллыар диири 70 кг привези ыларга эбэ-хэстэлиһиттэ ылаабыт.

Бу эһиһиттээх киириилэри ылар туһугар:

— олохтоомут режими кытаа-нахтыг туһуган, сүөһүнү көрүүнү-хараһымы салгы тупсарыахпыт;

— күнүгэ бороон ахсын үчүгэй хаачыстыбалаах 8 кг-нан итэрдээ суох көөннөрбөнү, 8 кг искусственной үтүү биэрэһинит, минеральный эбэи аһатымы олохтоохпут, сүөһүнү дуоһута уулатыахпыт;

— бороон кыһыкы уойуутун ситиһэргэ ветеринарнай дьаһал-лары өмнэ олохтоохпут, көрүүнү-хараһымы ордуу кичэйиэхпит;

зовет-хурууокаа занятиелары көтүһүккэ сылдьан үөрэ-ниэхпит. Обществений олоххо, комсомольскай үлэзэ бука бары активнайдык кытыахпыт. Кыһыл муһукаа көрдөрөн агитацияны үчүгэйдик тэрийиэхпит;

— эбэ-хэстэлиһиттэри туолуу-тун ый ахсын түмүктөөн, таһаарылар итэбэстэри тутатына тую-ратан иһиэхпит;

— быһылгы кыстыгы толору түмүктөөн, сүөһүбүтүн күүхкө үктэһэрэн эрэ баран үөрөнө кии-риэхпит.

Онус пятилетка бастагы сы-лын кыстыгар бэйэбитигэр итин-ник эбэ-хэстэлиһиттэри ылымнан туран, ССКП райкомун чилиһэ Варвара Константиновна Дорегу-нова салайар Лахалды ыччат-комсомольскай бороон көрөр звенотун социалистическай куотала-һымы ыгырабыт.

Чэйинг эрэ, лахалдылар, нуе-алаһаһаһыт!

Коллектив сорудаһынан

Парасновья ПОНОМАРЕВА,
Ферма старшая.

(Эбэ-хэстэлиһиттэ-ыгырымы МБСЛКС райкомун бюротунан бийиһимиттэ).

УОБАЛАСТААБЫ ХХХ ПАРТИЙНАЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ТҮМҮКТЭРЭ УОННА ОРОЙУОННААБЫ ПАРТИЙНАЙ ТЭРИЛТЭ СОРУКТАРА

ССКП райкомун II пленумугар райком бастагы секретара таб. И.П. Листиков данылаатыттан

БЫҢЫЛ ТОХСУННЬУ МПГА буолан ааспыт ССКП Саха уобаластаабы тэрияттэтин ХХХ конференцията ССКП обкомун уонна ревизионнай комиссия икки сылаах үлэлэрин туһунан отчуоттары итиннэ «1976—1980 сылларга ССРС норуотун хаһаайыстыбатын сайдыытын сүүн туһайымылара» диин ССКП КК партия XXV съезигэр ырайыа-тын дуулаһтэ, ССКП обкомун уонна ревизионнай комиссия са-га састааптарын, партия XXV съезигэр делегаттарым быыбардаа-та.

ССКП обкомун бастагы секре-тара таб. Г. И. Чираев отчуоттуур дахыллыгыгар уонна делегаттар отиһилэһэр бөлүстөмүтүн кур-дун, ССКП обкома отчуоттуур бириэмээ партия XXIV съездин уонна Кини Комитет Пленууна-рын, уобаластаабы ХХХ партий-най конференция уураахтарын олоххо киллэрингэ улахан үлэни ылатта. Ол түмүтэр тохсус пятилетка былааннара ситиһил-лээхтик толорулуһулар, респуб-лика омороруулаах күүстэрин па-

уаһы уонна культураны сайып-нарымыта, норуот оловун уйгутун үрдэтингэ сага бөдөҥ хардыы оһоһулуһа.

Итинтэн салгы дахыллыгыт республика норуотун хаһаайы-стыбатын сүүн салааларыгар си-тиһилиһит кыайымылар, баар итэбэстэр туһатынан киэниик тохтоото.

СҮӨҮҮ ИНИТИИГЭР улахан итэбэстэри таһааран, экономика бу сүүн салаатынан киэниик сылларга мөлтөхтүк дьарыктанан бийиги оройуонмут салалтата уобаластаабы партийнай конфе-ренцияра свамай сөпкө сытыы критикара тардылыһа. Ордуу илемеһинэй үлэ мөлтөх турукта-лар, эти оморуту, хортуонһу уон-на оморут астарын үүннэрин бы-лааннара тохуубуттарыгар, пяти-летка бүтэһик сыамгар эти уон-на үтүү государство атылаа-һын сорудахтара толоруллубах-тарыгар сирдээхтик сэмэлени-бит.

Ити бөдөҥ итэбэстэр ССКП рай-кома уонна маһыһы сүөһүк партийнай тэрияттар, оройуон-

наабы уонна маһиһиттэрдэри Советтар исполкомнары сүөһү инитиитин кэскиллээх бопуруос-тарынан ситтэ суох дьарыкта-алларыттан табыстылар диин туран, дахыллыгыт обществен-най сүөһү инитиитигэр, чуоллаһ-эти, үтүү оморутта уонна собо-туопкалаһаһыта, хаачыстыбаннай көрдөрүүлэргэ тохсус пятилетка-аһаар, 1975 сылааабы үлэ тү-мүктэрин ситиһиһи ырытта.

Оройуонга сүөһү инитиитин те-рут бопуруостара — племенной үлэни тупсарыа, искусственной снэхэлээһини киллэриһи, илик ылахан үлэлэрин механизация, лааһын — былааннаахтык, кэс-киллээхти быһаарылыһааттар. Ол содулутар ынах маассабайдык кытаралыһа таһса тулар сүөһү бороодата тупсарылыһаат, киһи-тэн бөрөдүүсуйаһы ылыы эре-һиллэрин курдук киһиан урдэ-тиһиттэ, фермаларга үлэ тэро-һиһэ мөлтөх, оморутуота намы-һах. Киэниик икки сылаа ордуу улахан хаалыы Субуруускай а-атынан совхозка таһаарылыһа, 1975 сыла бу хаһаайыстыба 1,6

мөлүйүүн солк. норуоттоох түмүк-төөтэ.

МАНЫК БӨДӨҥ ИТЭБЭСТЭР, улахан хаалыы биричинналарэ уонна олору туоратымы суоллара ханниктарыт?

Бастаһытынан, совхоз ахсын сөптөөх бөлөмнөөх элбөх специа-листардаах эрэри сүөһү йити-тигэр киһилэр оруолларын, эпи-латиһиттэрин үрдэтэ иликиит. Зоотехниктар уонна ветеринарнай үлэһиттэр, барыга-барытыгар сүү-рөркөтөр курдуктар буолан ба-ран, дьиннээх бөлөхтэри идала-ринэн иһэн-тоһон үлэһэбэттэр, чопчу туох да иһин эһиһиттэ-бэттэр. Бу улахан итэбэс туора-чыдыах туустаах. Партиялар, совхозтар директордара специа-листарга кытта үлэни төрдүтөн тупсарар, производство чопчу са-лааларыгар киһилэр оруолларын, еһэй эһиһиттэстэрин үрдэтэр эбэ-хэстэстээхтэр.

Иһиһинэн, «Сельхозтехника» холбоһута (управляющая таб. Шадрин А. А.) сүөһү инитиитин ылахан үлэлэрин механизация, лааһыта, оромунууру үлэлэртэ

совхозтарга мөлтөхтүк көмө-төөн кэллэ. Иһиһитин тыа сир-гэр партия технической полити-катын олохтоохтаах бу тэриятэ бэйэтин үлэтин өссө тупсарара, совхозтарга көмөтүн күүһүрдэра наада.

Үсүһүнэн, совхозтар директор-дара, кылаабынай специалистарэ производствоны күннэтэ опера-тивнайдык, иһэн-тоһон салайба-тар, орто эһен кадрдарга сөп-төөх көрдөхтү туруорбааттар. Ки-һилэр кэлэр өттүгэр бөлөхтэри үлэһиттэр сөптөөх түмүктэри оһостуох туһаахтар. Салаа-сталин уонна нымаларын туп-сарымыа партиялар быһаһы-мылан үлэһиһтээхтэр.

Төрдүһүнэн, райсовет исполко-мун тыа хаһаайыстыбатыгар уу-равлениета (начальники таб. Көр-кин Е. П.) совхоз производствын өрө көтөрүүгө управление аппа-ратын тэрийэр, хентуруоллугу оруолун үрдэтэ илик, сүөһү ин-титин уонна сир оһоһуутун кэскиллээх бопуруостарынан сө-

(Бүтүүтүн 2 стр. иһэ).

УОБАЛАСТААҔЫ ХХХ ПАРТИЙНАЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ТҮМҮКТЭРЭ УОННА ОРОЙУОННААҔЫ ПАРТИЙНАЙ ТЭРИЛТЭ СОРУКТАРА

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. нөр).
тэтэ суох дьарыктанар, ыарахан үлэстэри механизациялааһыгар «Сельхозтехника» холбоһугун сөххөстөрү кытта ыкса сибээс-табыт, экономическай үлэни мөлтөхтүк тирийэр, Управление са-лаалтата ити итэбастэри түртэн-ник туоратар эбэһиниэстэр.

ДАКЫЛААТЧЫТ ИТИ КЭНИНТ. ТЭН общественнай сүөһү кысты-гар тохтуур. Быылгыт курдук бары өттүнэн кыаһына суох үс-дубуулаах дьылга кыстын аас-пыт түөрт ийиһини үлэбэт тү-мүктэри астынарбаттар. Иччэт сүөһүнү төлөһүтүү уонна биэр фуражнай ынахтан үтүү ылым графитын төлөрбөккө иһэбит. Сүө-һү коммунизм өлүүтэ хаһа турар. Ордук элбэх итэбастар, урукку-тун курдук, Сүбүрүүскэй ааты-нан сөххөскө бааллар.

Кыстык ыарахана, эппиэттэ-р — иннибитигэр. Сөххөстөр сала-алтара баар итэбастэри түртэн-ник туоратылгы, сүөһүнү көрүү-нү-харайымын төрдүттөн тупса-рылыга суһал дьаһаллары ылаа-ла наада. Сылгы үгүстүк аһы-лыкка кириэн эрэринэн, дьыл-хайдах кэлэрэ биллибэттэн аһы-лыкка кичэллээхтик, көдүүстээх-тик ороскуоттуохха, хас отде-ленне, ферма ахсын сүөһү туру-гар туһааниах үлэһиттэр, специали-стар эппиэтинэстэрини мунууту-дук үрдэтээххэ.

УОБАЛАСТААҔЫ ХХХ парти-най конференцияга хаһайысты-баннай суох быһыылари утары охсуһууга, үлэ дьисциплини-нэтини бөрөгөтүүгэ улахан бол-бөхтө уурулуна. Бу дьылга оройуон-га эмнэ барыта үчүгэй буолбатах. Чуолаан, оту аһара ороскуотта-һын, көхкүөрманы ыһым-төвүү-уматылы уонна орунуоһу дэлэ-былас туттуу, техниканы алда-батын-кээбэти, тутуу матыры-бааларын бэрээдэг суох туттуу чакчылара үтүстөр. Хөлбүр, Со-ловьев отделениетыгар (упраз-днюйаа таб. Махаров А. Е.) кыс-тык түөрт ийиһигэр 292 тонна от, 40 тонна комбикорм графитан ордук сиэнэ, общественнай баай-га-дуодга эппиэтэ суох сыһын-наһым түмүгэр 70 тонна комби-корм туһана суох төспүлүн, ыһылаан хаалла. Сөххөстөр кө-кө отделениетыгар (Хатылыга, Кытаанааха, о. д. а.) сылгы учу-та

буһуулааһа, сылгыны сүтэри-н, өлөрүү түбөлүктөрө суох өлөһү-лэ иһиктэр.

Үлэ туһунан сөххөстөрү ку-руубайдык кэһиниэр чаастаах-тахсаллар. Ситэтэ суох дьылга-һын, ДТ-75 тракториста сылга баара-эргэ 200-220 күн үлэһини-лэр. Ааспыт сыл алта ийиһигэр Карл Маркс аатынан сөххөскө 2100 үлэ күнэ туһата суох хаа-ларыллыбыт, биллибэт бирчиги, илэһиринэн рабөчайдар 25—49 күнүгэ бөрөгүүллэбэттэр, үлэ дьисциплиниэтиги кэһини иһин 60 кайнаха араас сөнээһини өлөһүлүбүт.

Сүөһү туһата суох өлүүтүн, хаһайыстыбаннай суох бөдүү, үлэ туһунан Сөххөстөрү куру-байдык кэһини мөлтөхтүк үлэни уонна материалнай дьисципли-нэ үрдэтээххэ, бу дьылга про-куратура, партия контуруол ортанынан сөртөр, күһэйэр үлэһирини күүһүрүөххэ.

Онуе патристка бастагы сы-лын сааскы ыһыматыгар бэлэм-нэһини ыһаа быһаанык ыһы-лар. Оройуон үрдүнэ баһына-ба 19 тн, тонна ноһуом таһы-лаахтарын баара эргэ 5 тн, тонна көрүнэ тиэйилинэ. Сп-на бурдук хаачыстыбатын тун-сарыны бөрөгүүллэх аһа үлэ сааһына бөрөгүүллэ. Хаары чигити-н быһаана мараһыан куолбааки иһэр. Кыһыгы агроэкономическай дьаһаллары олоххо киллэрини-с, сааскы ыһымга эрдэттэн үчүгэй-лик бөлөһүнүгэ эркиннэр дьа-һаллары ыһаах тусталлар.

ОРОЙУОН ПРОМЫШЛЕННАЙ предприятиелара, производствен-най төрүттөрө, дини салгыт таб. Листиков, сана петиетканы үчүгэй тэрээһинэ суох саала-тылар. Тохсунууга ылаһаа бө-рөгүүллэһини оройуон быһаана 82 бырыһаан төлөрүлүнэ промкомбинат, лесопункт, «Якут-сельстрой» трест ТМУ-га кол-лективтара ыһаагы соруудах-тын тохтулар. Үгүс коллектив-тарга сыл устатыгар эргэ-дөхсө-үлүк оройуоннаахтык үлэ-лиир усулуобуйалар ситэ төрү-лүбүтүлэр. Бу итэбастэри түр-төнүк туоратарга партийнай тө-риилтэр суһал дьаһаллары ыһаах-таахтар.

Капиталнай тутууга уобала-стаагы ХХХ партийнай конферен-

ция бэлэһэбэт сүрүн итэбастэ-р — үбү үгүс объектарга бытары-тына, оһон ситириллибэтх тутуу-лары эбэһини, тутар-танар үлэ-лэр хаачыстыбалары наһаага, үгүс сирдэргэ тутуу уонсай та-тимо быһаана — оройуонга төлө-ру бааларын бэлэһэти туран, дакылаатчыт бу салаага конфе-ренция ыһыматы уурааһын хал-баһа суох алахтуур сөрүтээх-пүч-лүн өтө.

ИДЕОЛОГИЧЕСКАЙ үлэ итэ-бастэри дакылаахха кэһини ыры-тылыһыннар. Бу бөһүрүүһүн сорох партийнай төриилтэр аһы-сөххөстүк дьарыктаналлар. Сүбү-дүскай аатынан сөххөскө партко-ма 1975 сылга идеологическай үлэ туһунан биэр эргэ бөһүрүү-хү үлэһиттэр. Парткомга барыта хаһайыстыбаннай хабааннаах бөһүрүүстөр көрүлүбүттөр бу-лан баран, көдүүстэри көстүбүт: сөххөскө хаалбытын курдук хаал-ын иһэр, производственнай көдөрү-үлэр наар таһыгар бараллар. Ин-чигитини манньк үлэһир таһы-лыбыт.

Итиннэхэ маарынныр итэбас-тар сорох атын партийнай төри-илтэргэ эмнэ бааллар. Эрилик Эристин аатынан сөххөскө Холто-тоһоу отделениетын партийнай төриилтэ аһыт сылга идеяны-интэр үлэргэ сибээстээх биэр эргэ бөһүрүүхү көрүт, онно даһын баһаһынаа бөрүкүтэ сүөһүн үр-дүнэ көспөһингэ биэр да комму-нист тал өһпөтөх, Политическай интэр үлэ бөһүрүүстэринэн Со-ловьевтаагы, Кытаанаахаагы, Олулууһунаагы, Бахсытаагы, Сы-лаһаагы, мелиорация ПМК-ры, промкомбинаттаагы, о. д. а. пар-тийнай төриилтэр эмнэ мөлтөх-түк дьарыктаналлар.

Кадрдары, коммунистары марк-систескай-ленинскай, экономиче-скай үөрэхтээһин ирдэбилгэ эппи-эттээбэт туруктаах. Үөрөх сы-ла түмүктөнөр чугаһаан иһэр. Иннибитигэр саамай эппиэттэ-р — ССКП XXV съезин матыры-бааларын үрөһин. Партийнай төриилтэр, хаһайыстыбаннай салаааччылар политическай уон-на экономическай үөрэх күнүгэ саалай, партиялар идеяны та-һыһынан үрдэтэр сөрүтээхтар.

Общественнай бэрээдэг кэһини, буруйу оройуон оройуонга өссө да аччатылаа ыһын, араас кө-оһууну оройуон туоратарга бириэмэ калла.

Ылаагы искусствоннайдык сөнээһини баар бө-рүкүтэ суох баһаһынааһын тусарыта селекционер-зоотехниктарынан үрдүк үөрэхтөөх специалистары туруоруохха, кинилэр олохсуйан үлэһиннэригэр бары усулуобуйаны төрийлэххэ, технич. осеменатордарынан орто үөрэхтөөх специалистары аһаахха, контрольный-ассистентскай постары төрийлэххэ.

— Государственный быһааннары төлөрүүгэ улахан оһууну сүөһү коммунизм өлүүтэ оһорор. Кэһини инки-палеткага оройуон үрдүнэ 10423 сүөһү өлө. Ити-н туоратыта ыһаа аһаһын эбэһини ыһаах ыһаах-таах, — дьэтэ ревизионнай комиссия чилиэнэ, госста-тистика оройуоннаагы инспектуратын старшай ин-спектора В. П. ПЕРМЯКОВА. — Түмүктээһиннээх сылга тоһа эмэ аччатыт үрдүнэ «Якутсельстрой» ТМУ-га, сүөл учаастага, э-үт комбината быһааннарын тө-лөрбүтүлэр. Э-үт комбината сылы быһа көрүнэ үт бөдөдүүтүлэри сөххөстөрүн ылар эрээр, ситчэх төрөһини сүөһүтүн ыһаагы ситэ туһаммат, быһа-һын тохто.

ССКП райкомун чилиэнэ, райисполком ис дьылга-а отделени начальниги А. И. Саенцов административ-най органнар общественнай бэрээдэг кэһэччилэри утары охсуһар үлэһиргэр сорох төриилтэр мөлтөхтүк көмөлөһөлөрүн ыһаа. Коммунальный предприяти-лар уонна тусарын оһоруу комбинатын салаалтат үлэһиттэр буруйу оһорууларын утары сөртөр дьа-

руһуулар буруйдары оһоруу чакчылар таһаарыла туралла-рын иһин туран, таб. Листиков арыллыаһын, алкологизми ута-ры охсуһууну күүһүрүүгө, бу үлэргэ общественноһы кэһини тардымга партийнай уонна проф-союзнай төриилтэр, административнай органнар сөрүтээхтар тохтоотө.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КҮӨТ-ЛААҔЫ тэрээһини тусарыта дакылаахха улахан мөһөтө бө-рүһүнэ, Эрилик Эристин аатынан сөххөскө салаалтат 1976 сылга сүөһү интигитин сорох көдөрү-үлэригэр наһаах эбэһэһиниэтибэ-лэри ыһаһаа сьддьыбыта, Карл Маркс аатынан сөххөскө Мугудай-даагы отделениетыгар үтүү ы-лаһаа ыһым уонна биэр ынахтан ыһым быһаһаага аһыт сылга ситиһилибит кирииттэн наһа-тылаан, сүөһүттэри үлэ өһө-рүтүттөн үрдэһингэ көдүүстээб-тына бөрүлүбүттэри, интигит чакчы Сүбүрүүскэй аатынан сө-ххө Кытаанаахаагы отделениеты-гар эмнэ баара бэлэһиниһэр. Ити алдастар сүбү күнүгэ кө-нөрүлүүхтөөхтөр. Партийнай уон-на профсоюзнай төриилтэр соци-алистическай күөталаһынаа үлэһиттэр бары араһаларын кэһ-ини хабаалара, күөталаһы дьыл-чакчы күрэхтээх, көдүүстээх буоларын ситиһиллэр, наставни-чествонна, коммунистическай үлэ-һини хамсарыны салгыи сайы-нараллаара наада.

Уобаластаагы партийнай кон-ференция партийнай-төрийэр үлэ-ти саһа көрдөбүлэр таһыһа-рыгар тийэр эргэ көдөрүу мо-дуйда. Бу өттүнэн оройуонна-агы партийнай төриилтэ итэбас-эмнэ элбэх. 1975 сылга 29 ма-найгы сүөһүк партийнай төри-лэттэн инкигитэр, 16 цеховой төриилтэттэн үһүгэр эргэ партий-най хуһунахтар ССКП Устабын көрдөбүллэргэр сөн түбөһи-нэриллэ ыһаһыһыннар. Сорох партийнай төриилтэр (райПО, о. д. а.) партийнай муһунахтар-га коллектив үлэһиттэр, өлөр-бөһөччү сибээстээх бөрүмнээх бөһүрүүстэри бөрт сөлөхтүк дьүүллэһэллэр. Оһулуун өдө-лениетыгар партийнай муһунах-тары үчүгэй тэрээһин, сөнбөх баһаах суох ыһааллар. Хатылы, дьүүстээхтик төрийэргэ ыһааһа.

мелиорация ПМК-тын, Оһулуун партийнай төриилтэргэ быһааһын суох үлэһиттэр. Сорох сирдэргэ (Хатаар, Бахсы, Кытаанаа, Ха-тылы) партийнолар бөрүмнээх бөһүрүүстэринэн дьарыкта-һыкка быһаах, аһаан иһэр дьа-һалларынан түбүгүрэллэр, ардас-тар хаһаһыстыбаннай, общес-твеннай төриилтэри өлөһүлүл-лэр. Э-үт комбинатын, Сыла-арто оскулатын партийнай тө-риилтэригэр уонсай тылаһах, кини да үлөһа да чопчу эбэ-һиниэстээбэт уураахтар ыһааһы-лэр. Төлөрүүнү көнүрүөһүл-лэһин — үтүү партийнай төриил-тэр, кинилэр бөрүлэри сүрүн итэбастэри. Партийнай группал-ар үтүстэрэ быһааннаахтык үлэһин иһиктэр. ССКП кэһигити бастык дьисциплина халгыһаа, эдэр коммунистары кытта үлэргэ бөлөһ итэбастар уонна көдүү-лэр бааллар. Сорох партийнай төриилтэргэ партийнай усунуос-тары хонуйууга сөнбөхх бэрээ-дэг өлөхтөнө иһик, партийнай хаһаһыстыба ыһаһааһа, ту-руулаах.

ССКП РАЙКОМА, кини нар-тийнай-төрийэр үлэргэ отдела, сөххөстөр парткомнара, маһы-ны сүөһүк партийнай төриилтэр үһөө ыһаһыһыт итэбастэри со-рунуулаахтык туоратар эбэһи-нэстээхтэр.

Дакылаахха интигит салгыи оройуон олохтоох Советтарын тө-рийэр-маһсаһаа, ИБСЛЕС рай-комун не-союзнай уонна интэр үлэһирин туруктара, уталыһ-лыбат сөрүктара, общественнай төриилтэр оройуоннаагы салгыи үрдэһин бөһүрүүстэри ыһаа-һыннар.

Түмүгэр таб. И. И. Листиков ССКП XXV съезин дөһөһүһүк көрүүтэ, сьсөх үлэһир күнү-рингэр оройуон коммунистарын, бары үлэһиттэри политическай уонна производственнай актив-ностарын өссө үрдэһингэ ССКП райкомун, партийнай төриилтэр быһааччы сөрүктэригэр төһө-дөн тохтоотө, петиетка баста-гы сылы соруудахтары сити-һиллээхтик төлөрөр иһин, про-изводство көдүүһүн, үлэ хаа-чыстыбатын үлэһит иһин соци-алистическай күөталаһыны хал-коллектив аһым кэһини, кө-дүүстээхтик төрийэргэ ыһааһа.

Таб. И. П. ЛИСТИКОВ дакылаатын дьүүллээһингэ бастаһына тал эһит ССКП райкомун чилиэнэ, оро-йуон прокурора А. Т. КУЛАКОВСКАЙ уонна райком бюротун чилиэннэр кандидат, народнай контуруол оройуоннаагы комитетин председателэ Н. Е. ЭВЕР-СТОВ байдалары эппилэригэр общественнай бааһа-луолга эппиэтэ суох сыһаһаһын, сөнбүн, итэбас-тээһин салгыи таһаарыла турар чакчыларын ыһа-лар. Сөххөстэргэ учуот-отчуотунас мөлтөһүттөн ыһах сүөһү, сылгы аһаһаа бутулуутуттан, сүөһү комму-низм өлүүтүттэн улахан ороскуоттар, хоромнулар та-һаарылаааллар. Комбинатор, бурдук сыһыһымтатар, туһата суох ыһаһыһыттар, аһа да нөһөһтөргө сөн-төөх прдэбил өһбүһүлүбүт. Таара куул төһөрүлү-бүтүттэн уонупан таһыһаа сөн. ороскуот таһаары-лар. Инчигитини общественнай бас биллигэ таһаары-лыбыт хоромнулары буруйдаахтартаа буһуучу тө-лөһөр наада.

— Сөххөстэргэ сүөһү бөрүөдүтүн тусарыта уту-һаах үлэ барытын түмүгэр оройуонга аһа эргэ пле-менной фермалааһыт, — дьэтэ иһэм-холбоһук ыһаа-һынай зоотехника Е. В. СТУЧКОВА. — Сүөлтэ бөһи-либүттэн Сүбүрүүскэй аатынан сөххөскө урут «Яс-кил» ферматыгар төрииллэбэт племенной ядро сүтэ. Селекционер-зоотехниктары дьылһээхтик үлэһити-нэраллыбэт. Фермаларга баар учуотчул-лабораннары иһин үлэргэ туһаһыт. Ити барыта сүөһү бөрүөдүтүн тусарыта, кинигиттэн өтө, үтүү ыһааһа улахан

ОНУС ПЯТИЛЕТКА ДЕВИЗ: КӨДЬҮҮС уонна ХААЧЫСТЫБА! 1976 СЫЛГА ОРОЙУОН ҮЛЭНИТТЭРИН СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИВЭЛЭРЭ

Оройуон үлэниэтэрэ ССКП Күнн Комитетын ахсынньытаабы (1975 с.) уураахтарынан салайтаран, ССКП НК партия учараттаах XXV съезигэр илдьэрэр «1976—1980 сылларга ССРС норуотун хаһаайыстыбатын сайынарына сүрүн туһаайыа-лара» дьин Бырайыагар туруоруллубут баарадай соруктарынан өрө күүрдүлээн туран, производство көдүүһүн уонна үлэ хаачыстыбатын үрдэтэр иһин, 1976 сыл былааннарын ситиһинилээхтик толорор иһин Бүтүн Союзтаабы социалистическай куотала-һыга кытталлар уонна бэйэлэригэр маанын үрдэ-тилибит эбэһээтэлиствэлэри ыһааллар:

Тыа хаһаайыстыбатыгар

СҮӨНҮ ИТИИТИГЭР

Сыл бүтүүтүгэр ынах сүөһү уопсай ахсаанын 18595 төбөгө тиэрдэн, былааны таһынан 195 төбөнү итиэргэ, сылгы ахсаанын 11620-гэ тиэрдэн, 170 тө-бөнү былааннааммыттан ордук итиэргэ.

Барыта 7150 ынахтаах, 6250 бизээх сыла түмүк-түүргэ.

Бир фуражнай ынахтан 1450 кг үүтү ыырга.

Государствора туттарыалар сүөһү орто ыһааһынан 310 кг тиэрдэргэ, ол иһинтэн 2400 сүөһүнү күнү-нү уотууга туруорарга.

Нырэй деловой тахсытын 75 бырыһыанга тиэ-рдэн, аспыт сымтан 11,7 бырыһыан үрдэтэргэ. Булуи деловойун 1975 сыллаарытаагар 9,8 бырыһыан үр-дэн, 74 бырыһыантан итэһэ суох ыларга.

Общественнай сүөһү хыстытын кэнниги түөрт ыйыгар биир бороон ыһааһына орто эбиллигин 41,2 кг тиэрдэргэ, фуражнай ынах ахсыттан 695 кг үүтү ыырга.

ГОСУДАРСТВОНҮ КЫТТА АХСААНҨА

Эти атымааһын уопсай кээмэйин 2510 тоннага тиэрдэн (1975 сыллаарытаагар 385 тоннаан элбэх), былааны таһынан 150 тоннаны туттарарга.

Үүтү барыта 6630 тоннаны туттаран (1975 сы-ллаарытаагар 280 тоннаан ордук), былааны 130 тон-наан аһара толорорго.

Күндү кылааннаах түүлээгин 199 тый. солк. со-до-уоткалаан, сылаагы былааны 9 тый. солк. аһарарга.

Хортуонпуу туттарыы былааны 25 тоннаан аһа-ран, барыта 325 тоннаны атымылырга.

ХОНУУ ҮЛЭЛЭРИГЭР

Туорахтаах кулутуралары 4800 гектарга ыһан, ха-бирдин гектартан 8,3 центнер бурдугу хомуларга. Валовой үүнүүнү 3996 тоннага тиэрдэн, былааны 96 тоннаан аһарарга.

1300 гектар нэниэх ходуһага минеральнай уовур-дуулары киллэрэргэ.

Хас бирдин гектартан 85 центнер хортуонпуу, 160 центнер оворуот астары ыларга.

СҮӨНҮ АҢЫЛЫГЫН БАЗАТЫГАР

Сезон устата 36000 тонна үчүгэй хаачыстыбалаах оту, 4400 тонна силэһи, 2400 тонна сенажи, 1000 тонна от мээккэтин бэлэмнииргэ.

68 гектарга нүөлөстүүлэи ыһылар сүмэһиннэх аһылыктары, 35 гектарга төрдүгэр астаах кулутура-лары ыларга.

4000 гектардаах ходуһага минеральнай уовурду-лары киллэрэргэ.

3000 тонна сенаж уонна синакс киирэр траншеяла-рын оҥорорго.

Мелиоративнай үлэлэр былааннарын бары көрүн-нэрин толорорго уонна мелиорацияламмыт сирдэри туһанын көдүүһүн үрдэтэргэ.

Промышленность

Промышленнай бородууксуйаны оҥоруу уонна ба-тарыы сылаагы былааннан бөддьөрүн иһинэ, ахсын-ны 25 күнүгэр, толорорго. Үлэ оҥорумтуотун үрдэтин былааннан 1 бырыһыан аһарарга.

Олобу-дьаһагы хаачыйар комбинат иһалынньэ-э оҥонү оҥоруу сылаагы былааннан ахсынны 25 кү-нүгэр толоруога, былааны таһынан 3 тый. солк. оҥо-нү оҥоруога, биир рабондай оҥорор бородууксуйатын сылаагы былааннан 1 бырыһыан үрдэтиэргэ.

Эт-үүт комбината бородууксуйаны оҥоруу уонна ба-тарыы сылаагы былааннан ахсынны 25 күнүгэр толоруога, 42 тый. солк. бородууксуйаны былааны таһынан оҥоруога, биир киһи сылаагы оҥорон таһа-рытын былааннааммыттан 1 бырыһыан үрдэтэри ситиһиэргэ.

«Сельхозтехника» хөлбөһүгэ валовой бородууксуй-аны оҥоруу уонна бородууксуйаны батарыы былаан-нан ахсынны 25 күнүгэр толоруога, былааны таһы-нан 4 тый. солк. бородууксуйаны батарыага, үлэ оҥо-румтуотун былаантан 1 бырыһыан үрдэтиэргэ.

Оройуоннаабы типография коллектива сылаагы былааннан 1,5 бырыһыан аһарарга, бородууксуйаны валовой оҥоруу уонна батарыы былааннан ахсынны 25 күнүгэр толоруога, үлэ оҥорумтуотун былааннан 1 бырыһыан аһарарга.

Промкомбинат былааннарын бородууксуйаны вал-овой оҥорууга 0,5 бырыһыан, бородууксуйаны ба-тарыыга 0,5 бырыһыан аһарарга, үлэ оҥорумтуотун бы-лаанга көрүлүбүтүттөн 1 бырыһыан үрдэтиэргэ.

Лесопункт коллектива бородууксуйаны валовой оҥоруу уонна батарыы былааннарын ахсынны 24 күнүгэр толоруога, үлэ оҥорумтуотун былаантан 1 бырыһыан үрдэтиэргэ, былааны таһынан 165 кубометр отук майы киллэриэргэ.

Исмунальнай предприятиелар уонна тупсаран оҥо-руу комбината сылаагы производственной былааннан үлэ бары көрүннэригэр бөддьөрүн иһинэ, ахсынны 25 күнүгэр толоруога, былааны таһынан 5,5 тый. солк. бородууксуйаны оҥоруога, үлэ оҥорумтуотун былаантан 1 бырыһыан үрдэтиэргэ, былааннаах нөбө-тү 0,5 бырыһыан ачатыага.

Капитальной тутууга

Оройуонга капиталнай тутуу сылаагы былааннан ахсынны 25 күнүгэр толорорго. Ити бөддьөх иһинэн үлэ киллэриллэргэ былааннааммыт объектары үчү-гэй хаачыстыбалаахтык тутан государственнай комис-сияга туттарарга.

Бөдөрөттөһөн тутуу былааннан 102 бырыһыан то-лорорго. Үлэ оҥорумтуотун былаантан 1 бырыһыан үрдэтиэргэ.

Сибээскэ. Суол оҥоруугугар

Сибээс оҥороруттан дохуот кииринтин, барыһы-маан, эбии оҥонү оҥоруу уонна бородууксуйа кээм-э

һин үрдэтин сылаагы былааннарын 100,5 бырыһыан толортуурга.

Периодическай бөчөккэ сурутуу былааннан 100,5 бырыһыан, бөчөт розничнай эргэһин соруудаан 101 бырыһыан толорорго.

Суол учаастага былааннаах үлэлэрин ахсынны 20 күнүгэр толоруога, былааны таһынан 4 тый. солк. үлэни оҥоруога, үлэ оҥорумтуотун былаантан 1 быры-һыан үрдэтиэргэ. Чурапчы—Мылдааһы суолугар 43,2 тый. солк. промүүнүүр үлэни ытыларга.

Кооперативнай эргэһиэ

Оройуоннаабы потребительское розничнай табаар эр-гинин былааннаах ахсынны 29 күнүгэр толоруога, былааны таһынан иһалынньэ 134 тый. солк. ба-йдаах табаары атымылырга.

Общественнай аһылык былаан 101 бырыһыан то-лорулуога.

Сылаагы былааннар пийирига хабыты 101 бы-рыһыан, ийи үбүн киллэрингэ 101 бырыһыан, киһи-гэни атымылааһыга 100,5 бырыһыан, киллэби астаа-һыга 100,5 бырыһыан толорулуохтара.

Сыл устатыгар 180 тогул табаары тийэ сылдан атымылаһын, 48 тогул примаркалар тариллэхтэрэ.

Эргэһи иждеркалара былаантан 15 тый. солк. ба-дынан ачатыалыахтара.

Норуот үөрэвириитигэр.

Культурага. Доруобуйа

харыстабылыгар

Оскуелалар үөрэтэр-итэр үлэлэрин хаачыстыбатын уонна көдүүһүн салгыы тупсарарга. Үөрөнөччилэр ылааска иккис сылын хаалыыларын суох оҥорууга былааннаахтык үлэлииргэ. Орто үөрэх бары көрүү-нөһүнэн 1975—1976 сс. үөрэх дьылыгар VIII кыла-һы бүтөрбиттэр 97 бырыһыаннарыттан итэһэ суохта-рын хабарга. Саҥа үөрэх дьылыгар бэлэмниин үлэни атырдыах иһин 15 күнүгэр бүтүрүргэ. Үөрөнөччилэр 90 бырыһыаннарын итин аһылытан хаачыйарга.

Физкультурнай-спортивной үлэни салгыы тупсарар-га. ГТО нурмаларын комплексин үлэнигэр маасса-байдык туттарыыларын ситиһэргэ.

Кинизтэн үбү киллэрин былааннан ахсынны 20 күнүгэр толорорго, былааны таһынан 3000 солк. кил-лэрэргэ. Кинизин көрдөрүү хаачыстыбатын тупсарарга.

Үлэнигэр-коммунистическай итингэ культурнай-сырдаттар учредениелар орууларын салгыы үрдэтэ-ргэ. Сыл устатыгар 1127 тематическай биэчэрдэри ы-тарга, 631 концерты, спектаклы көрдөрүргэ, уус-уран самодеятельность 126 куруһуогун үлэтиэргэ. Киниз-ин лавааччы ахсаанын 7550 киһинэхэ, кинизгэ эргэ-рин 1,4-гэ, биир киһинэхэ кинизин аадыһы 22-гэ тиэрдэргэ.

Зитири-санитарнай, профилактической үлэни салгыы тупсарарга. Чэгиэн-чэбди олох иһин охсуһууну өссө күүһүрдэргэ. Зитири-профилактической үлэ былаан-нарын бары көрүннэрин толорорго.

(ЭБЭНЭЭТЭЛИСТИВЭЛЭР хас бирдин үлэ коллективтарынан ымылабыттара, социали-стическай куоталаһы кыймылаахтарын оро-йуоннаабы слетунан биэргэтиллибиттэри).

Производство көдүүһүн уонна үлэ хаачыстыбатын үрдэтэр, былааннаах соруудахтары толорор иһин куоталаһы туһатын са-йыннарыыга уонна үрдэтиигэ, куоталаһы түмүктэрэ биллэн-көс-төн иһиилэрин хаачыйыыга, бастын опыты тарбатыыга партийнай, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр пропаганда, тылынан уонна көрдөрөн агитация бары средстволарын, экономическай үөрэхтээһин систематын туһанахтаахтар.

(1976 сылга Бүтүн Союзтаабы социалистическай куоталаһы туһунан Уураахтан).

Учууталлары аттестациялааһын

ССРС Министрлерин Советын бичаарымынхан дайду
 Үрдүнэн ыштылтар огуола оловор, норуот үөрөдирин-
 тин дьыдалатыгар улахан суодталаах учууталлары атте-
 стациялааһыны энн бариата интернэһиргинир.

Бийиги республикабытыгар бу дыһал быйылгыттан садалаан олохтонор, оттон оройуонга билигин бэлэмизин үлэ бара турар. Онон сэбэстээн бийиги коррес-пондэммит бу дыһууннаах государственнай дыһал ыһтыллытын туһунан кэинэ боппуруостарга эппиэтти-рингэр райсовет исполкомун коруот үөрэҕиринтигэр отде-лын сэбиэдиссэйэ Д. П. Чечебутонан көрдөстө. Онуоха Дмитрий Павлович манньы эппиэттэри биэрдэ:

БҮНЕТЫМ: Аггестациялаахын сүрүн сызла тугуй?

ЭЛПИЭТ: Бүтүүн эрго үөрэх-
тээһини элэххө кылларыгэ учуу-
тал оруудун салгыы үрдэтэһин.
Хас биигдүн учуутал бэйэтэни
көөч биллэһитиэн эрэ буолбакка,
уопсай культууратынан, бэрээдэ-
гинэн, үлэтэһин-хамнаһынан,
өбүлээн-санаатынан, дьонго-
сэргэбэ сыйыһанынан үөрэнээч-
чилэргэ, нэһилиэнэньэрэ бүтүн-
цүтүгэр күһнэтэ үтүө холобуру
сөрдөрүүхтээх. Аттестациялааһын
педагогической кадрлар идеяһы,
теоретическай таһымнарын үр-
дэтэһин, үөрэтэр-нитэр үлэлэриг-
эр уопсай эрго көтөрүллүүнү
үскэтэһин аналлаах.

БҮЙТҮҮ: Аттестациялаагүй-
ны кимнээх ытталарый?

ЭПИИЭТ: Оскуолада директор, местком председатели, партийнай гвария секретаря. Оттон оройонга рабочай группа диэн тэриллэр. Онно иеруот үөрөбүрүнүн отделын сазыяныстыһа, профсоюз райкомун председатели, инспектордар, методистар, бастын учууталлар уонна оскуолааһа сазыяаччылар киллэриллэллэр. Республикада 12 киниттэн састааптаах аттестациялыыр комиссия үлэлиир, председатели — Саха АССР Үөрөһүн министриин сазыяаччы В. И. Азовцев.

ЫЙЫТЫ: Учуутал үлэтэ ханнын көрүгнэринэн сыаналанарый?

ЭПИЛЭТ: Аттестациалааһын-
га хас биирдэи учуутал үлэти-
гэр сөптөөх төлөрү сменабыл бэ-
риллихтээх. Ол буоллагына пед-
коллектив, олохтоох нөһүлүмэ-
нэ ортотугар киэниик ийитин
нэрин устулубуйатыгар өгөһүл-
лүөхтээх.

Учугуул үлэтин сыналгааныг
на кинрээлэр: үөрэтэр уонна
ннэр үлэтин хаачыстыбата, тү
мүктөрө, уратыдара, биллэтин
методика бастыг нымаларын
үлэтингэр туттуута, методическай
үлэҕэ кыттыта, бэйэтин мав
тарыстыбатын уонна идеянай-
политическай биллэтин үрлэти
нинтэ, общественнай үлэҕэ кыт
тыттыта, коммунистическай ой-с
наа, быһыы-майгы-иуориларын
тутууута.

Итиллэри барытын түмөн учуу-
талга характеристика сурулалар.
Өскөтүүн учуутал үлөтүгөр ита-
бестердээх буолларына, кинилэр
сөптөөх ыйымы-көрдү олобула-
лар уонна ону туоратыыга би-
риэмэтин ыйан туран сорукал
түрүөрүллүлалар. Хөлөбүр, ма-
ныктар түрүөрүлүөхтэрин сөп-
көйөтүн квалификациятын үрдү-
түккүрүгөр (хайа бирикмөҕө ма-
ритин ыйан), катэхтэн үөрөн-
ритер (эмиэ болдьох ыйан туран)
о. д. а. Оскуола усталабынан, үлө

ЭПИЛОГ: Оркула директора, үөрөх чааһын сөблөдүссөйбэ, инээр үлэни тэрийсөөччи, өсөрүк, пионер-баһаһай, интернат интсөөччигэ, - уһатылхыбыт күн группанын учуутала, быстах бириэмэһэ үлэһэ ыһылыбыт пенсционер учуутал, үлэһинир оркуолатыгар кэлбигэ сый буола илик уонна үөрэги бүтөрөн баран үлэһэбигэ 3 сый буола илик үчүүтэллэр, олоһоһору сыһдыар, оҕо биир сазыһы туюла илик учуутал дьахталлар.

ЫНЫТЫ: Оройуенга туох үлэлэр ытыллан эрэллэрий, ханның итэбэстэр баалларый?

ЭПИИЭТ: Бийиги оройуомжу-
тугар аттестациялаабын, 1976
сылга мытыллыбат. Өскөтүн
1977 сыла мытарга быһаарла-
тарына, бу дьыл иһинэн бэлэ-
ннэни үлэ бүтэриллиэхтээх
Этиллибитин күрдүк, бары боп-
пуруостар сүһүнүнэн бэлэм-
ниин көмүстөр быһаарыллыахтаах-
тар.

Норуот уорэриринтин отделе
1975—1976 үөрөх дымыгар
энирэн баран предметчыктэр се-
минарларыгар аттестациялааһын
туһунан кытаастык билииниэ-
лэр түрүр. Кыһынны канкуу-
лар бириэмэлэрингэр оскуола-
салайаччыларыгар аттестаци-
ялааһынна аналлаах биир күн
нөөх семинар кытылыбыта. Се-
минар кытылыахтарыгар оу-
данаалынан сибээстөөн быйылгы
үөрөх дымыгар ханнык үлэлэр
барыахтаахтарын былаана тиэр-
диллибит.

Одгел советын муншадар аттестациялаанынга баламншынга хангын үзэлэри ыштан ийэлэрин туһуан Мугудай орто оскулатын директора Р. Д. Алексеев, Силан орто оскулатын үгэсдин чааһын сөбүлдиссэй М. С. Алексеева отчуоттара дүүллэриилибитэ, ошмо кинилэргэ сөптөөх ийылар өгөнүлдүбүттара. Бу күнүзэргэ бары оскуолаларга аттестациялаанынга аналлаах боннуруостар педсоветтарга коруллаан туһаанлаах аналлаах бодитеннэхтөөхтэр.

БҮЛЭГТЭЙ: Бу дьолунаа, дьаһалы олохтооһунунаа сибээстээн оскуулаһалар салааталары иннигэр ханһын чөлчү соруута туралларый?

ЭПИПЬЕТ: Бастанытыман, учуу тал үлөтүн дришттик үрөтүн. Ол ииниттөн учууталлар үрөтүн тарыгар былааннаахтык сымдым, комону оңоруу. Иикки иини, окууалаларга методическа үлөтүн тупсарым, учууталлар теоретическай билимдирин үлөтүн педагогическай маастарыстыбаларым үрөтүн, методическа үлөтө хас бирдин учуутал ам гинайдык кыттарын ситини.

үсүпүнүн, үөрөнн билим алаачы-
тыбатын үрдөтөр сымалтан каби-
неттары байлыты уюнга туура
лаактык тутуу, оном хас бири-
дин үрөөк көдүүүнүн үрдөтүн.
Тордүүнүн, нитәр үлэрэ урат
болжотону угуру, хас бириди
ого уратытын үрөтүн, мыты-
лар дыбааллар көдүүүстөхти
барышларын ситини. **Бэсфинин**
оскуолалар салайлааччылар тү-
сүүстөхтин үлэлөһиннәрүн сити-
нин, көмөлөһөр, хонтуруо-
луур орууларын үрдөтүн.

Биһиги отделениелык сүсүсү-
һүттэрэ кыстык 4 айнан түмүтү-
лөн Карл Маркс аатынан совхо-
ка эрэ буолбакка, оройуон үрдү-
күн бастаатылар. Ол сүбү ия-
тинтэн сүрүм хөрдөрүүдэрин ил-
ки сыйыппаратыттан да көстөр
биһиги мааны ахсыстарбыт бири-
дин фуражнай ынахтан 220-лэ-
кэ үүтү матылар, оттон мэтча
сүбүһүнү интээччилэрбит хас бири-
дин борооннорун ортугоһун 64-тү-
кү төлөһүттүдэр. Итинан совхо-
үрдүкүн маммыттарар ынах ба-
һыттан 44-түү кү үүт-ордук ма-
на уонна бороон ахсыттан 24,
кү-нан элбэх привес ылылыһа.
Маны биһиги ман кэлбит ынах
пыт, интэн туручар бороонму
ахсааныгар төгүлүүр буоллаха
балаачча кээмэйдээх үрүн ил-
ылылыһыт, элбэх эт оҕоһуу-
бута дыаҕкыт кэстөн кээр.
Бу ас-үөд, ол аата дохуот ба-
булуутугар кормокуһа үлөһү-
тэрэ быһаччы сыйымаһааһыты-
тын, биһиги бэлэмнээбит х-
бирдин биэдэрэ көөнньөрбө-
үүт буолан сүүрүтүрбүтүтэн, а-
буолан эһиллэбиттэн ыһыһа
эрайыт таах хаалбатах эбит ди-
сыйыһыбыт хаачы.

Кырдьыга да оинук. Кыаһынна
ры-сайыһынары күнүгэ эби аһы-
лыкка убанан хаалбыт иһи-
тар көөнньөрбө сытын биллэр;
тэриннэрэ кетэллэр, ону дуоһун
нетастарыгар үттэрэ киһир. О-
тон кыра шырдай эрдэгиттан эми
эбин аһылык миннигыгаһый бил-
улааппыт бөрөөн этинник эби
астан кууга-тааба лапта тупса.

Күннэр-түүннэри үстүү М.
көтөлү оттон, чонунан буз ба

бикерму чааннарга сүөхээн, сы-
лаас айбонтон ууну нустоһуна
бырахт.ран, араас састаабын эб-
кооньорбөөбүтүн өгэрбүт. Ферм
ис-тае уонна быстах үлээринтэ
эмиэ туора турбаныыт. Итинна
сыраллаһан ынааха 40 кг, бөрөө
иэ 15 кг убаарас кооньорбөү кт
нэтэ сирэллэрин хааччылабыт
Онтукабыт састаабыгар ат сы-
тын туһанабыт, мантан саас хап-
пыаста сыйырлэтин эбөн би-
риэхпит.

Бийигини хамт тэнгэ үзлээ.
Нэр комсомолецтар М. Барнов,
9 Собакин, С. Пилип, Г. Константи-
нов, Д. Андреев бэйлэрийн эний
тинхэстэрин өйдүүлээр, үзэлэр
тэр үтөө суубастахтык сыйна
д набаллар.

Манин бичирч эхлэвч барары
дур, Ийнхитил эйни ахиал
сирдэтыга, сүйхүү хотон
уудатыга механизмизмы уту
нахтык илжжэри борүүох.
Бу үйхмичаалах хотонто сар
данаан паада. Билгитин буолд
и сүөсүһүттэр инахтарын ү
руудалар турар сирдөрөөр ү
рэдэлэр, көөнһөрбөнү бидэ
ниа табан сибарастаһалара и
иллэрдэ бары өтүгүн марах
өйдөнөр сүэл.

Кормокухня үлэһиттэргэ э
үүтү аһарууга кыстык хаалы
ыйдарыгар өссө пыһамыһала
тын үлэлиэхпит.

М. ГЕРМОГЕНОВ,
А. ЯДРИХИНСКАЯ,
нормокухня старшайдара

Балутур отделения.

3. ЭТ, ҮҮТ ОНГОУУТУН ЭЛБЭТНЭБИТ

КЫДЫЫҢ ТТАР СИТИИИДЭРЭ

Сылан нэхлэлдэгэр мыт-
лыгмт атах ооньуутугар кү-
рэхтэһиниэ 2 Саха АССР,
РСФСР уонна 1 Саха АССР
спордун маастардара мыт-
нылар. Күннэлэри мытта биһигэ
Диринг, Хатылы, Чурапчы уон-
на Сылан орто оскуолаларын
үөрэнээччилэрэ күрэхтэһтилэр.
Кылыгы Кеца Собанин—24
м 42 см, Филипп Федоров—
24 м 40 см (иккин хатылы-
лар) уонна Миша Корнин (Чу-
рапчы орто оскуолата)—23 м
03 см түбүн үчүгэй түмүгү
ситистилэр. Ыстанара чемпио-
наатын Гоша Сивцев (Чурапчы
орто оскуолата)—22 м 59 см,
иккинн Ф. Федоров—22 м 49
см, үсүү М. Корнин—22 м
20 см түбүн мыллылар. Куоба-
ха Ф. Федоров—19 м 16 см,
Илья Тарабукин (Диринг орто
оскуолата)—18 м 85 см, К. Со-
банин—18 м 54 см түбүн ил-
лини тахсааллар. Хамдананан
Хатылы үөрэнээччилэрэ бас-
тыктылар, иккинн Чурапчы
үсүү Диринг орто оскуолалара
ылаллар.

Дьон болбомототун маастар-дар В. Посельский уонна Н. Адамов көрсүһүүлэрэ ытык Кыайыылаабынан В. Посельский

ский тарыста. Кинн калы-
га—27 м 70 см, ыстанга-
26 м 92 см түнэр (аыс та-
на). Н. Адамов ылыыгы—
м 93 см, ыстанга—26 м,
см түнэр инни, куобахха—
м 40 см көрдөрөн басты.
Үһүс мизестэри калыкта
Кронинков (Волгога)—25
54 см, ыстанга М. Федоро-
24 м 80 см, куобахха—23
01 см түнэр ыдаллар. Куоб-
ха инни үчүгэй түмүгү В.
сельский—22 м 12 см тү-
сүтүһэр. Кинн үс көрүгүсө
солотнай чемпион аатын
за.

Кыайылылдахтар чөмп
дизэтиннэн, грамоталарын
мүһалэриниз, сэмаллах бол
тэриниз наҕараадаланымыл
«Саамай кэскиллэх кыл
һыкка» дьэн бирийиң Аф
Кузьмин (Диринг) ылар, Ку
тэриннэн үчүгэйдик тэрий
Сылд орто оскулатын ад
министрацияҕар кыттааччы
диринг махталларын эттилэ
Д. ЭВЕРСТОВ
Саха АССР спорду

4400

Таптың алдыбыз, әбәбіз, хос әбәбіз

БЕЛОЛЮБСКАЯ ИРИНА АФАНАСЬЕВНА

ыарахан ыарымтан өлбүтүн, курутуйан туран, аймахта
ымгар, билэр дьонноругар иитиннээрэбит.

Быраата, кийнита, сизинэрэ, хос сизинэрэ.

Таптыыр ийэм, эбэбит, аймахпыт колхозунай туту
етерана

ПАВЛОВА АННА ТИМОФЕЕВНА

уһун, ыарахан ыарыы кэнииттэн олбүтүн, курутуйа
туран, биллэрэбит.

Кызыла, сизинэрэ, аймахтара.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся